

บทที่ ๔

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงการสรุปผล การอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

สรุป

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น ๓ ส่วน คือ ลักษณะส่วนบุคคลของคณาจารย์ ลักษณะการแสวงหาข่าวสาร และผลการทดสอบสมมติฐาน

ก. ลักษณะส่วนบุคคลของคณาจารย์

๑. สถานภาพทางสังคม ผลที่ได้จากการวิจัยปรากฏว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ คณาจารย์ส่วนใหญ่สมรสแล้ว และคณาจารย์ที่สมรสแล้วส่วนใหญ่มีบุตรจำนวน ๑-๒ คน คณาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกประมาณ ๔-๗ คน

๒. สภาพทางเศรษฐกิจ คณาจารย์ส่วนใหญ่มีอาชีพเดิมก่อนการไปทำงานในต่างประเทศ คืออาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น งานใช้แรงงานและงานวิชาชีพประเภทช่างต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีน้อยกว่า ๖,๐๐๐ บาท หรือเดือนละ ๕๐๐ บาท คณาจารย์ไม่เคยไปทำงานในต่างประเทศมาก่อน แต่ส่วนมากจะเคยรู้จักกับบุคคลที่เคยทำงานในต่างประเทศมาก่อน

๓. เหตุจูงใจในการหางาน คณาจารย์ส่วนใหญ่ตอบว่า เงินรายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นเหตุจูงใจสำคัญที่ต้องการไปหางานทำในต่างประเทศ มีบางคนที่ตอบว่า ไปตามเพื่อน คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้เวลาหางานนานประมาณ ๒-๖ เดือน ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับงานในต่างประเทศ คณาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง

ข. ลักษณะการแสวงหาข่าวสาร

๑. แหล่งข่าวสารของคณาจารย์ที่เกี่ยวกับงาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แหล่งข่าวสารของคณาจารย์ที่เกี่ยวกับงาน ส่วนใหญ่เป็นแหล่งข่าวสารที่เป็นสื่อบุคคลประเภทสายหรือนายหน้าของ

บริษัทจัดหางาน เอกชน

๒. พฤติกรรมการ เปิดรับสาร เรื่องงาน คณงาน เปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับงานจาก สื่อต่าง ๆ ต่อไปนี้

๒.๑ หน่วยงานราชการ คณงานส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับหน่วยงานราชการ มีคณงานเพียงจำนวนน้อยที่ติดต่อกับหน่วยราชการ และมักจะติดต่อกับหน่วยราชการในกรุงเทพมหานครมากกว่าติดต่อกับหน่วยราชการในจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่

๒.๒ หน่วยงานเอกชน คณงานส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับบริษัทจัดหางาน-เอกชนโดยตรง ถ้าหากจะติดต่อกับบริษัทจัดหางานเอกชน คณงานจะ เลือกติดต่อกับบริษัทจัดหางาน-เอกชนในกรุงเทพมหานคร

๒.๓ สื่อบุคคล คณงานส่วนใหญ่ติดต่อกับสื่อบุคคล เพื่อหางาน มากกว่าสื่อ-ประเภทอื่น และติดต่อบ่อยมากกับสื่อบุคคลที่เป็นสายหรือนายหน้าของบริษัทจัดหางาน เอกชน รองลงมาได้แก่ เพื่อน และญาติ ตามลำดับ

๒.๔ สื่อมวลชน คณงานส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับงานในต่างประเทศ จากหนังสือพิมพ์ นอกจากนั้นยังพบว่านอกจากหนังสือพิมพ์แล้ว คณงานส่วนใหญ่เปิดรับนิตยสาร เกี่ยว-กับแรงงานในการหางานด้วย

๓. ลักษณะขั้นตอนการติดต่อแสวงหาข่าวสาร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คณงานที่แสวงหาข่าวสารโดยตรงจากแหล่งงานแล้ว ได้งานทำเลยมีจำนวนร้อยละ ๔๖.๗ ส่วนคณงานที่แสวงหาข่าวสารหลายขั้นตอนกว่าจะได้งาน มีจำนวนร้อยละ ๕๓.๓ การแสวงหาข่าวสารหลายขั้นตอนนั้นมักจะมีสองลักษณะคือ ลักษณะสอง-ขั้นตอน จากสื่อมวลชนถึงแหล่งงาน และลักษณะสามขั้นตอน จากสื่อมวลชนผ่านคนกลางก่อนที่จะถึง แหล่งงาน

๔. การติดต่อกับหน่วยงานราชการ

คณงานส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้านแรงงานมา ก่อน ส่วนคณงานที่เคยติดต่อกับหน่วยงานราชการด้านแรงงานนั้น ส่วนใหญ่จะติดต่อ เพื่อสอบถาม เกี่ยวกับงานที่สมัครไว้กับบริษัท เอกชน

ค. การทดสอบสมมติฐาน

๑. การทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนคนงานที่ระบุว่าแหล่งข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับงานแหล่งแรก คือสื่อบุคคลกับสัดส่วนคนงานที่ระบุว่าแหล่งข่าวสารแหล่งแรกคือสื่ออื่น ไม่ใช่สื่อบุคคล

การวิจัยพบว่า แหล่งข่าวสารแหล่งแรกของคนงาน เป็นสื่อบุคคล มีมากกว่าสื่ออื่น ๆ

จากผลของการทดสอบจึง เป็นไปตามสมมติฐานข้อ ๑ ที่ว่า "แหล่งข่าวสารแรกที่เกี่ยวกับงานของคนงานส่วนใหญ่ เป็นสื่อบุคคล"

๒. การทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนคนงานที่ระบุว่าได้แสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับงานผ่านแหล่งข่าวสารหลายขั้นตอน กับคนงานที่ระบุว่าได้แสวงหาข่าวสารแหล่งงานโดยตรงเพียงแหล่งเดียว

การวิจัยพบว่าสัดส่วนคนงานที่แสวงหาข่าวสารที่เกี่ยวกับงานผ่านแหล่งข่าวสารหลายขั้นตอน มีปริมาณไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากสัดส่วนคนงานที่แสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับงานผ่านแหล่งงานโดยตรงเพียงแหล่งเดียว

จากผลของการทดสอบจึง เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ ๒ ที่ว่า "การแสวงหาข่าวสารตั้งแต่การรับรู้ครั้งแรกจนถึงขั้นได้งานนั้นมีลักษณะผ่านแหล่งข่าวสารหลายขั้นตอนมากกว่าที่จะผ่านแหล่งงานโดยตรงเพียงแหล่งเดียว"

๓. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคนงานในด้านต่าง ๆ กับแหล่งที่คนงานแสวงหาข่าวสารนั้นปรากฏผลดังนี้

๓.๑ ปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคม

- ความสัมพันธ์ของระดับอายุ กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ ๓ ในส่วนของสถานภาพทางสังคม เรื่องระดับอายุที่ว่า "คนงานที่มีระดับอายุต่างกัน แสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ต่างกัน"

- ความสัมพันธ์ของระดับการศึกษากับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบจึงยอมรับสมมติฐานที่ ๓ ในส่วนของสถานภาพทางสังคม เรื่องระดับการศึกษาที่ว่า "คนงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ต่างกัน"

๓.๒ สถานภาพทางเศรษฐกิจ

- ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอาชีพเดิม กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบจึงยอมรับสมมติฐานที่ ๓ ในส่วนของสภาพทางเศรษฐกิจที่ว่า "คนงานที่มีอาชีพเดิมต่างกันแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ต่างกัน"

- การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ต่อปี กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลทดสอบจึงยอมรับสมมติฐานที่ ๓ ในส่วนของสภาพทางเศรษฐกิจที่ว่า "คนงานที่มีระดับรายได้ต่างกัน แสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ ต่างกัน"

๓.๓ เหตุุงใจในการทำงาน

- ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุุงใจในการทำงานในลักษณะต่าง ๆ กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบจึงยอมรับสมมติฐานที่ ๓ ในส่วนของเหตุุงใจในการทำงานที่ว่า "คนงานที่มีเหตุุงใจในการทำงานต่างกัน แสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ ต่างกัน"

๔. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการทำงานต่างประเทศของกลุ่มคนงานที่รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการกับค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ของคนงานที่รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่ไม่เป็นทางการ

จากการทดสอบ พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้จากกลุ่มคนงานทั้งสองประเภท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบจึงยอมรับสมมติฐานที่ ๔ ที่ว่า "คนงานที่เคยหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการ มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานต่างประเทศถูกต้องมากกว่าคนงานที่ไม่เคยหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการ"

อภิปรายผล

ผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล ทำให้ทราบลักษณะของคนงานไทย ซึ่งตรงกับลักษณะของคนงานไทยในงานวิจัย เรื่องการหางานในต่างประเทศของผู้วิจัยผู้อื่นหลายประการ เช่น ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว และขนาดของครอบครัว

คนงานส่วนใหญ่มีอายุในวัยทำงาน คือระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ มีครอบครัวแล้ว จำนวนบุตร ๑-๒ คน มีขนาดของครอบครัว ๕-๗ คนขึ้นไป ซึ่งผลการวิจัยสนับสนุนความคิดในเบื้องต้นว่า คนงานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความจำเป็นทาง เศรษฐกิจและสังคมในฐานะที่กำลังก่อร่างสร้างตัว อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้พบว่า อายุของคนงานค่อนข้างน้อยกว่าในงานวิจัยอื่น เช่น พิรเทพและคนอื่น ๆ (๒๕๒๕) ซึ่งพบว่า คนงานที่รองานมีอายุเฉลี่ย ๓๐.๒๗ ปีคือ สูงกว่า เล็กน้อย จึงเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันคนงานที่มีอายุน้อย เริ่มมองหางานในต่างประเทศทำมากขึ้น อายุเฉลี่ยของคนงานจึงน้อยลง และจากการที่มีจำนวนบุตรน้อย (ประมาณ ๑-๒ คน) จึงทำให้พอเข้าใจได้ว่า คนงานส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัวขนาดเล็ก แต่อยู่ในครัวเรือนขนาดค่อนข้างใหญ่ (๕-๗ คน) ซึ่งจำเป็นต้องหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว โดยไม่ต้องห่วงกังวลกับครอบครัวของตนเองมากนัก เนื่องจากอาศัยอยู่กับหลายคนกับ เครือญาติ

ในเรื่องอาชีพและระดับรายได้ พบข้อแตกต่างจากงานวิจัยของสุรศักดิ์ (๒๕๒๗) และ พิรเทพและคนอื่น ๆ (๒๕๒๕) ที่ว่า คนงานส่วนใหญ่มีอาชีพเดิมเกษตรกรรม แต่ในงานวิจัยครั้งนี้พบว่า คนงานส่วนใหญ่มีอาชีพเดิมรับจ้างทั่วไปและมีรายได้ระดับต่ำ คือน้อยกว่าปีละ ๒,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ยังพบว่า นอกจากอาชีพหลักคือ การรับจ้างทั่วไปแล้ว ครอบครัวของคนงานส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกรที่เป็น เจ้าของที่ดิน จึงทำให้คนงานสามารถหาเงินค่าใช้จ่ายหรือหน้าที่กินส่วนหนึ่ง ค่าประกัน เงินกู้ เพื่อหา เงินค่า เดินทางและค่าสมัครงานไปทำงานในต่างประเทศ

การวิจัยยังพบว่า คนงานจำนวนเกือบครึ่งของทั้งหมดเคยไปทำงานในต่างประเทศมาก่อน เมื่อกลับมาแล้วไม่ได้ประกอบอาชีพที่มั่นคงถาวร และมีความหวังว่าจะได้กลับไปทำงานในต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นคนงานเหล่านี้จะกลับไปหางานกับแหล่งข่าวสารหรือแหล่งงานที่เคยสมัครและได้งานไปครั้งหนึ่งแล้ว ซึ่งสนับสนุนข้อค้นพบที่ว่า มีคนงานจำนวนมากที่ติดต่อหางานจากแหล่งข่าวสารแล้วได้งานทำตั้งแต่การติดต่อในครั้งแรก เพียงครั้งเดียว

นอกจากคนงานจะเคยไปทำงานในต่างประเทศมาก่อนแล้ว คนงานส่วนใหญ่ก็รู้จักกับบุคคลที่เคยไปทำงานในต่างประเทศมาก่อน ซึ่งมักจะเป็นญาติหรือเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน ซึ่งให้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานในต่างประเทศและแสดงให้เห็นว่า หลังจากกลับจากทำงานในต่างประเทศแล้ว ฐานะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น ซึ่งเป็นเหตุจูงใจสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้คนงานต้องการไปทำงานในต่างประเทศ

สำหรับแหล่งข่าวสารแหล่งแรกของคนงานที่เกี่ยวกับงาน ตรงกับงานวิจัยส่วนมากที่พบว่า คนงานเปิดรับสื่อบุคคลมากที่สุด และเป็นสื่อที่คนงานเชื่อถือโดยที่สื่อบุคคลนั้นอาจเป็นสายหรือนายหน้าของบริษัทจัดหางานเอกชนหรือ เป็นเพื่อนหรือญาติซึ่งคนงานรู้จักและเชื่อถือ ผลการวิจัยพบว่า สื่อบุคคลประเภทสายหรือนายหน้าบริษัทจัดหางานเอกชน เป็นสื่อที่คนงานเปิดรับ เป็นแหล่งข่าวสารแรกเกี่ยวกับงานมากที่สุด และช่องทางการสื่อสารที่คนงานใช้มากที่สุดก็คือ สื่อบุคคลประเภทสายหรือนายหน้าของบริษัทจัดหางานเอกชน ส่วนสื่อมวลชนนั้นคนงานเปิดรับหนังสือพิมพ์มากที่สุด และถึงแม้จะเปิดรับหนังสือพิมพ์แล้วยังพบว่า คนงานส่วนใหญ่ต้องปรึกษาหารือหรือสอบถามเพิ่มเติมจากสื่อบุคคลหรือแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการประกอบการหางานด้วย

คนงานส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับหน่วยงานราชการ คนงานที่ติดต่อกับหน่วยงานราชการ เป็นพวกที่ต้องการสอบถามเกี่ยวกับงานที่สมัครกับบริษัทจัดหางานเอกชน หรือสมัครงานกับกรมแรงงาน การที่คนงานไม่เคยติดต่อกับหน่วยงานราชการ เป็นเพราะ เมื่อได้งานจากการสมัครกับบริษัทจัดหางานเอกชนแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นต้องสอบถามเพิ่มเติม คนงานส่วนใหญ่คิดว่า การมาติดต่อกับกรมแรงงานคือการมาร้องเรียนขอความเป็นธรรม และเมื่อมีความเชื่อมั่นในแหล่งข่าวสารแล้ว มักจะได้งานหรือตรงไปที่แหล่งงานโดยตรง การสมัครงานกับกรมแรงงานนั้นคนงานเสียค่าใช้จ่ายน้อยก็จริง แต่โอกาสได้งานอาจจะน้อยหรือช้ากว่าสมัครงานกับบริษัทเอกชน

แหล่งข่าวสารแหล่งแรกที่เกี่ยวข้องกับงานของคนงานส่วนใหญ่เป็นสื่อบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนของคนงานที่ระบุว่าแหล่งข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับงานแหล่งแรกของคนงาน คือสื่อบุคคลกับสัดส่วนคนงานที่ระบุว่าแหล่งข่าวสารแหล่งแรก คือสื่ออื่น ๆ ที่มีใช้สื่อบุคคลอื่นมีความแตกต่างกัน คนงานส่วนใหญ่เปิดรับสื่อบุคคล เป็นแหล่งข่าวสารแหล่งแรกที่เกี่ยวข้องกับงาน จึงยอมรับสมมติฐานข้อนี้

ผลการวิจัยข้อนี้จึง เป็นการยืนยันงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องที่ว่า สื่อบุคคลที่เป็นสายหรือนายหน้าของบริษัทฯทางานเอกชน มีอิทธิพลสูงในการจูงใจและในการ เป็นแหล่งข่าวสารแหล่งแรกที่เกี่ยวข้องกับงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกรานาเวเตอร์ (๑๙๗๔) ที่ว่า การแพร่กระจายข่าวสารเรื่องงาน เป็นการแพร่กระจายในกระบวนการทางสังคม บุคคลอาศัยความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นเครื่องมือทางานโดยการทางานจากสื่อบุคคลที่เป็นที่รู้จัก คือ เริ่มทางานจากคนที่ เชื่อถือคุ้นเคย

การแสวงหาข่าวสารตั้งแต่การรับรู้ครั้งแรกจนถึงขั้นได้งานนั้น มีลักษณะผ่านแหล่งข่าวสารหลายขั้นตอน มากกว่าที่จะผ่านแหล่งข่าวสารโดยตรง เพียงแหล่งเดียว

ผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนจำนวนของคนงานที่แสวงหาข่าวสารผ่านแหล่งข่าวสารหลายขั้นตอนกับคนงานที่แสวงหาข่าวสารโดยตรงนั้นไม่มีความแตกต่างกัน โดยปกติก่อนการได้งานนั้น คนงานอาจจะทางานโดยผ่านแหล่งข่าวสารแหล่งแรกแล้วได้งานทำเลยหรืออาจติดต่อผ่านแหล่งข่าวสารมากกว่าหนึ่งแหล่ง คนงานที่ติดต่อครั้งเดียวแล้วได้งานอาจ เป็นกลุ่มคนงานที่เคยติดต่อหรือเคยไปทำงานกับบริษัทหรือแหล่งสมัครงานนั้นมาก่อน จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า คนงานที่เคยไปทำงานในต่างประเทศมาก่อนมีจำนวน เกือบครึ่งหนึ่งของคนงานทั้งหมด จึงเป็นได้ว่า คนงานที่เคยไปทำงานมาก่อนและทำงานดีมีโอกาสถูกเลือกให้ไปทำงานอีกหลังจากที่สิ้นสุดสัญญาจ้างเดิม โดยที่คนงานเหล่านั้นไม่ต้องแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นใด แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีคนงานอีกกลุ่มหนึ่งที่แสวงหาข่าวสารมากกว่าหนึ่งแหล่งก่อนที่จะได้งานทำ การแสวงหาทางานจึงอาจเกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการ เคยไปทำงานในต่างประเทศมาก่อน คนงานที่เคยทำงานในต่างประเทศมาก่อนก็ไม่จำเป็นต้องแสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารจำนวนมากหลายขั้นตอน เหมือนคนที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานในต่างประเทศมาก่อน จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า คนงานทั้งสองประเภท มีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก สมมติฐานข้อนี้จึงได้รับการปฏิเสธ

คนงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพทางสังคม สภาพทางเศรษฐกิจและเหตุจูงใจในการหางาน

ในเรื่องสถานภาพทางสังคม การทดสอบความสัมพันธ์ของอายุกับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน คนงานในกลุ่มอายุแต่ละกลุ่มแสวงหาข่าวสารจากสื่อบุคคล เป็นส่วนใหญ่เหมือนกัน ผลการทดสอบสมมติฐานได้รับการปฏิเสธ

ส่วนการทดสอบสถานภาพทางสังคม เรื่องระดับการศึกษา กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ พบว่า มีความสัมพันธ์กัน คนงานที่มีระดับการศึกษาสูงมักแสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นสื่อมวลชน ส่วนคนงานที่มีระดับการศึกษาต่ำแสวงหาข่าวสารจากสื่อบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจพบว่า ระดับรายได้ต่อบปี กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน คนงานที่มีระดับรายได้ต่างกันแสวงหาข่าวสารต่าง ๆ ต่างกัน และจากการทดสอบความสัมพันธ์ของอาชีพเดิมกับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ พบว่ามีความสัมพันธ์กันเช่นเดียวกัน ผลการทดสอบสมมติฐานได้รับการยอมรับเกี่ยวกับเหตุจูงใจการหางาน การทดสอบพบว่าลักษณะของเหตุจูงใจมีความสัมพันธ์กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ คนงานส่วนใหญ่แสวงหาข่าวสารจากสื่อบุคคลแต่นอกจากสื่อบุคคลแล้วคนงานที่ตอบว่า เหตุจูงใจในการหางานคือต้องการเงินรายได้เพิ่มขึ้นแสวงหาข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นแหล่งรองลงมา ซึ่งแตกต่างกับคนงานที่ตอบว่ามีเหตุจูงใจคือต้องการไปเมืองซึ่งแสวงหาข่าวสารจากบริษัทจัดหางานเอกชน ในขณะที่คนงานที่ตอบว่าเหตุจูงใจคืออยากสนุกไม่มีใครแสวงหาข่าวสารจากสื่อบุคคลเลย ผลการทดสอบจึงยอมรับสมมติฐานข้อนี้

แม้ว่าจะพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ แต่จากส่วนอื่น ๆ ในปัจจัยส่วนนี้ซึ่งผลการทดสอบพบความสัมพันธ์เป็นส่วนมาก จึงแสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน การแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ของคนงานแตกต่างกันด้วยซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

ผลการทดสอบข้อนี้จึงยืนยันแนวความคิดของทฤษฎีการใช้และการแสวงหาความพึงพอใจจากสื่อมวลชนที่ว่า ปัจจัยด้านสังคมและจิตวิทยา และความต้องการของแต่ละบุคคลก่อให้เกิดความคาดหวังและการใช้สื่อมวลชนหรือสื่ออื่น เพื่อสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจในด้าน

ข่าวสาร การทดสอบได้ยืนยันว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานที่แตกต่างกันในเรื่องระดับการศึกษา สภาพทาง เศรษฐกิจและเหตุจูงใจทำให้มีการแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ต่างกันไปด้วย

พนักงานที่เคยแสวงหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการ มีระดับความรู้เกี่ยวกับการทำงาน ในต่างประเทศถูกต้องมากกว่าพนักงานที่ไม่เคยหาข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการ

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ที่เกี่ยวกับการทำงานต่างประเทศของกลุ่มพนักงานที่รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการ และของกลุ่มพนักงานที่รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่ไม่เป็นทางการ พบว่าแตกต่างกันโดยค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ของกลุ่มพนักงานที่รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการสูงกว่ากลุ่มที่รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่ไม่เป็นทางการ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแรกคือ ๔.๑๔ และกลุ่มที่สองคือ ๔.๓๔ ซึ่งแสดงว่าพนักงานที่รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการ มีความรู้ถูกต้องมากกว่าพนักงานกลุ่มที่ไม่ได้รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการ นั่นคือ พนักงานที่ได้รับข่าวสารข้อมูลจากหน่วยงานราชการและบริษัทเอกชนได้รับความรู้ที่ถูกต้องมากกว่าพนักงานที่ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่น (ได้แก่สื่อบุคคลหรือสื่อมวลชน) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและงานวิจัยอื่น อาจจำแนกได้ดังนี้

๑. การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการแสวงหาข่าวสาร เรื่องงาน ถ้าเป็นไปได้ควรศึกษากับพนักงานทุกประเภท ทั้งพนักงานที่ได้ไป พนักงานที่ถูกหลอกลวงแล้วไม่ได้ไป และพนักงานที่ไม่คิดจะไป เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลทั้งสามกลุ่ม เพื่อให้ทราบข้อแตกต่างที่แน่ชัดของปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับการแสวงหาข่าวสาร เรื่องงาน

๒. ถ้าเป็นไปได้ควรศึกษาพฤติกรรมการแพร่กระจายข่าวสารของสื่อบุคคลประเภทสายหรือนายหน้าของบริษัทจัดหางานเอกชน ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิดและทำหน้าที่ชักจูงใจได้อย่างดีมา เพื่อให้ทราบกระบวนการหรือเทคนิคในการสื่อสารกับพนักงาน รวมทั้งจะช่วยให้หาวิธีการควบคุมพฤติกรรมการณ์ล่อลวงของสื่อบุคคลประเภทนี้

๓. การวิจัยครั้งนี้พบว่า พนักงานที่เปิดรับสื่อมวลชนมีจำนวนมากพอสมควร แต่ก็ยังมีน้อยกว่าพนักงานที่เปิดรับสื่อบุคคล และพบว่าพนักงานมักใช้สื่อมวลชนร่วมกับสื่ออื่น ๆ จึงน่าจะมีการศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับสื่อมวลชนทุกชนิด และศึกษาทัศนคติหรือความเชื่อต่อสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องและเงื่อนไขที่เกิดขึ้นในกระบวนการเผยแพร่ข่าวสารโดยสื่อมวลชน

ข้อเสนอแนะงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ อาจจำแนกได้ดังนี้

๑. การวิจัยพบว่าคนงานส่วนมากเปิดรับสื่อบุคคลที่คนงานรู้จักมากกว่าสื่อชนิดอื่น และถ้าให้เลือกติดต่อแหล่งข่าวสารที่เป็นทางการประเภทหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน คนงานก็จะเลือกหน่วยงานเอกชนทั้ง ๆ ที่การให้บริการของรัฐซึ่งได้แก่ กรมแรงงาน ได้ใช้สื่อหลายด้าน (สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่อมวลชน) ข้อบกพร่องของการให้บริการจัดหางานต่างประเทศเมื่อพิจารณาในกระบวนการสื่อสารเพื่อแสวงหาข่าวสารเรื่องงาน อาจจะอยู่ที่ตัวบุคคลผู้สื่อสาร หรือขั้นตอนในกระบวนการ จึงน่าจะมีการทบทวนศึกษากระบวนการสื่อสารที่เป็นอยู่ในการให้บริการจัดหางานของรัฐ เสียใหม่ พร้อมกับจัดให้มีศูนย์กลางข่าวซึ่งเป็นศูนย์รวบรวมสถิติและวิจัยตลาดแรงงานเพื่อทราบและควบคุมการหางานที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในกระบวนการแสวงหาข่าวสาร เกี่ยวกับงานของคนงานในชนบทโดยมีข้อมูลที่ถูกต้อง ศูนย์กลางข่าวนี้ควรจัดหน่วยย่อยไปตั้งตามจังหวัดหรือท้องที่ที่คนงานเดินทางไปทำงานในต่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งหน่วยย่อยนี้จะเป็นตัวกลางสำหรับรัฐและคนงานที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยใช้บุคคลากรในท้องถิ่น (เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือสื่อบุคคลประเภทอื่น) ให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ศูนย์กลางข่าวยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางระหว่างนายจ้างชาวต่างประเทศ นักธุรกิจจัดหางานในประเทศและคนงาน เพื่อจัดระบบให้แก่การพัฒนาตลาดแรงงานต่างประเทศ

๒. การวิจัยพบว่าคนงานส่วนมากติดต่อกับสายหรือนายหน้าของบริษัทจัดหางานเอกชนบ่อยมาก ซึ่งมีผลให้คนงานยอมรับสารและถูกหลอกลวงเสมอมา ดังนั้นนอกจากจะใช้กฎหมายควบคุมการปฏิบัติการของสายแล้วควรควบคุมโดยวิธีการจัดการอบรม และให้สายที่ได้รับการอบรมได้รับใบรับรอง นอกจากนี้ควรมีการควบคุมการทำงานของสายโดยการจัดหน่วยพิเศษตรวจสอบและติดตามการทำงานของสายในท้องที่มีคนงานเดินทางไปทำงานในต่างประเทศจำนวนมาก

๓. การวิจัยพบว่าคนงานที่กลับมาจากการทำงานในต่างประเทศแล้ว มักจะรอจนกระทั่งเงินที่ทำงานเก็บสะสมไว้หมดลงจึงจะหางานไปทำงานในต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลน่าจะพิจารณา ซึ่งอาจเป็นปัญหาการปรับตัวของคนงานที่เคยได้รับค่าจ้างจำนวนมากจากงานชนิดเดียวกันที่ทำในประเทศไทย หรือเป็นปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีงานอื่นรองรับจำนวนคนงานที่กลับจากการทำงานในต่างประเทศ จึงควรมีการศึกษาถึงผลกระทบของการทำงานในต่างประเทศในลักษณะนี้ และควรจัดให้มีหน่วยงานติดตามผลคนงานที่กลับจากการไปทำงานในต่างประเทศว่ามีการทำงานหรือประกอบอาชีพอะไร ซึ่งอาจดำเนินการโดยให้คนงานที่กลับจากทำงานในต่างประเทศมา

รายงานตัวที่กรมแรงงาน หรือจัดการนิเทศก์คนงานในท้องถิ่นที่มีคนงานกลับจากทำงานในต่างประเทศ
จำนวนมาก เพื่อให้คนงานปรับตัวกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปหลังจากกลับจาก
ต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้คนงานรู้จักวางแผนการดำเนินชีวิต และช่วยส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ของประเทศในทางอ้อม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย